

A fizetési mérleg alakulása a 2001. decemberi adatok alapján

A 2001. decemberi fizetési mérleg közzétételével egyidőben az MNB visszamenőleg módosítja az 2000-2001-re korábban közölt havi fizetési mérlegek, valamint külfölddel kapcsolatos követelés és tartozás állományok egyes adatait. Az adatok felülvizsgálata egyrészt az utólag jelentett közvetlen vállalati hitelfelvét/hitelnyújtás adatoknak az éves zárashoz kapcsolódó, megfelelő időszakra történő beillesztését, másrészt hibás adatszolgáltatói jelentések korrekcióját célozta. A revízióknak a folyó fizetési mérleg egyenlegére gyakorolt lényeges hatását elsősorban egy vállalati jelentés módosítása okozta. A korrekció módszertani leírását, valamint a korábban közölt adatok változását bemutató táblákat a „Megjegyzések a 2000-2001. évi adatok felülvizsgálatához” című anyag tartalmazza az MNB honlapján (www.mnb.hu).

A korrigált adatok szerint 2001-ben 1248 millió – 2000-ben 1434 millió – euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az egyenleg előző évhez mért változásában meghatározó az áruforgalom kiadási, valamint a szolgáltatások bevételi többletének növekedése. 2001-ben az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forrásbeáramlás 813 millió euró volt, 599 millió euróval több, mint 2000-ben.

2001. december végén a jegybanki tartalékok értéke 12,2 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 4,8 milliárd euróval nagyobb az előző év végén mért értéknél. A tranzakciók egyenlege 3,4 milliárd euróval, a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások hatása 1,4 milliárd euróval növelte a bruttó külföldi adósságot. A nettó külföldi adósság változását lényegében a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások 0,3 milliárd eurós csökkentő hatása határozta meg. A forintban denominált jegybanki értékpapírok és állampapírok állománya 2001. december végén 4,4 milliárd euró volt, 1,6 milliárd euróval magasabb az előző év végén mért adatnál.

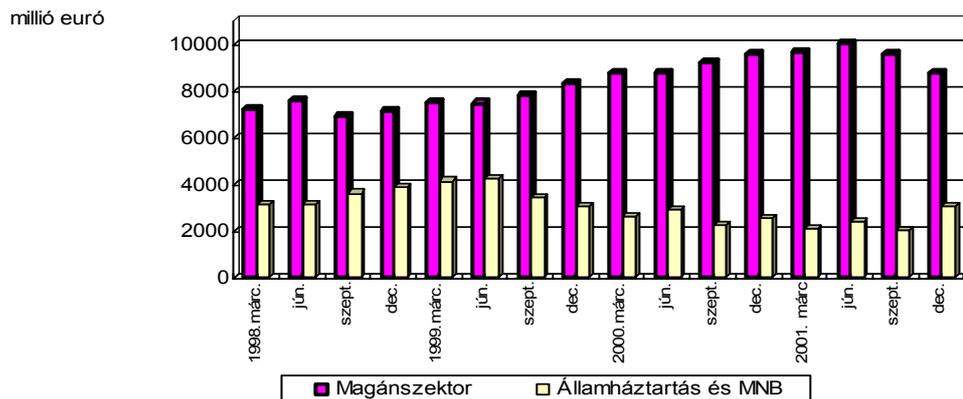
Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

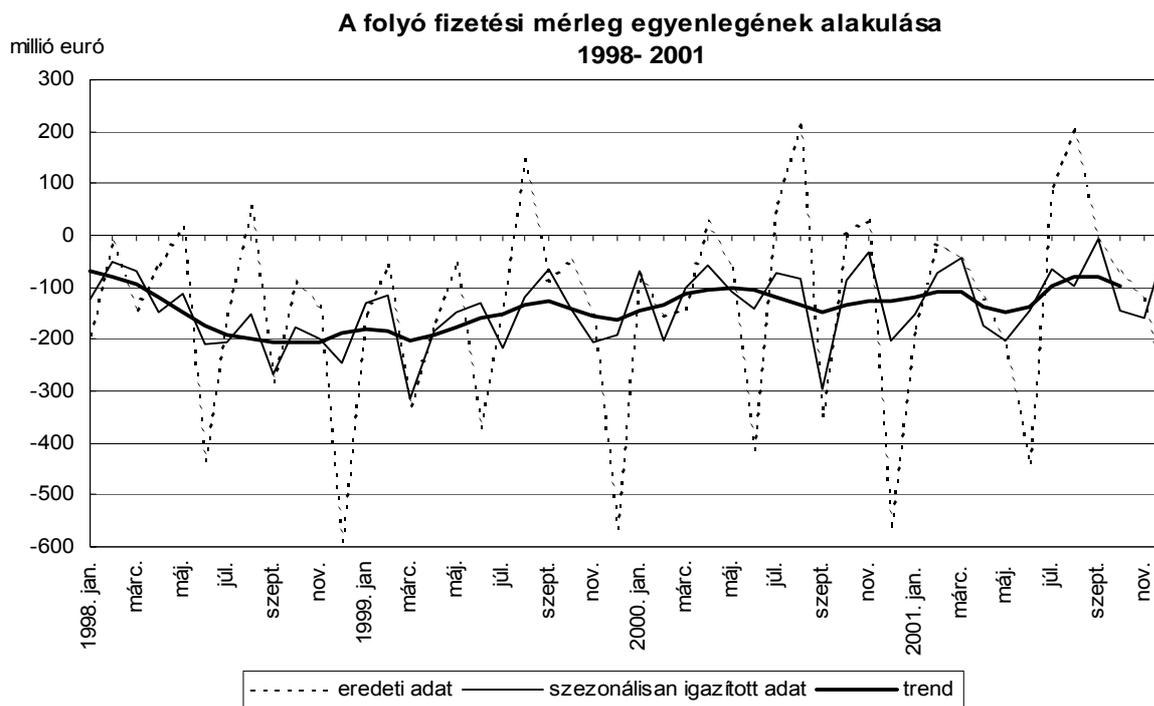
	Milliárd euró	
	2000 dec.	2001 dec.
Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	33,0	37,8
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	16,0	17,0
A.1. ebből: forint értékpapírok	2,8	4,4
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	17,0	20,9
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,3	5,2
Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	12,1	11,8
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	2,6	3,0
A.1. ebből: forint értékpapírok	2,8	4,4
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	9,6	8,8
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,1	4,8
Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság ^{a)}	26,9	28,2
Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság ^{a)}	6,3	2,6

a) tulajdonosi hitelek nélkül

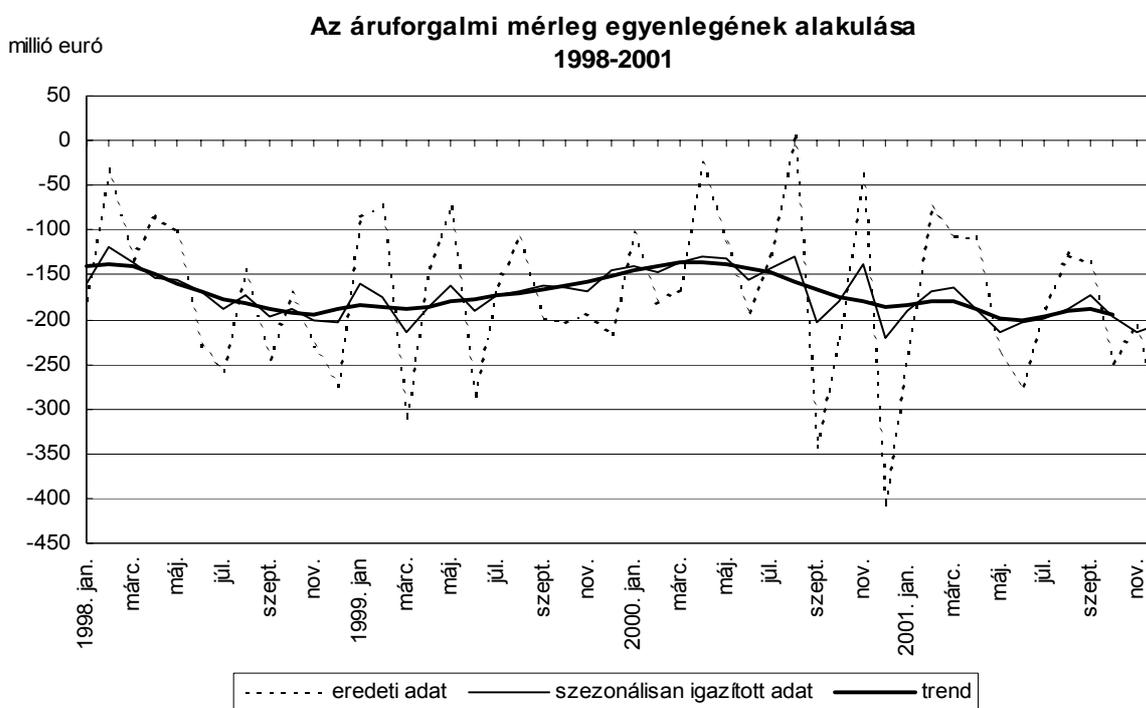
N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2001 (szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)

2001-ben az áruforgalom 2265 millió euró hiánya 31346 millió euró export és 33611 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 3358 millió euróval, a behozatal 3707 millió euróval magasabb az előző évi adatánál. Az egyenleg szezonálisan kiigazított időszora 2001-ben enyhén növekvő hiányt mutat.

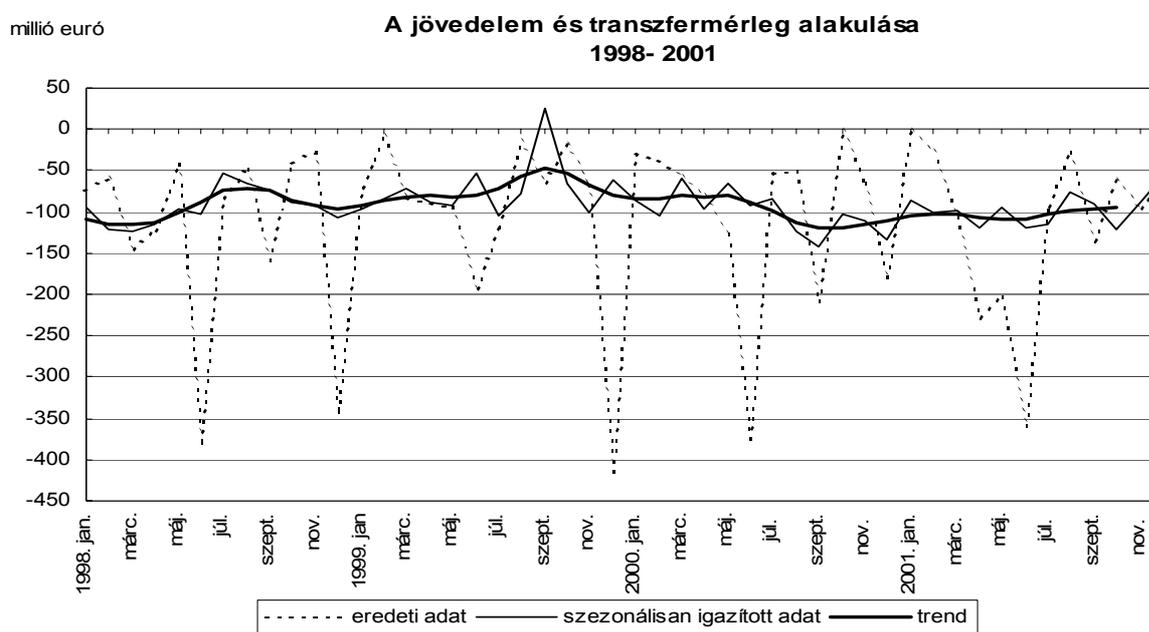

2001-ben az idegenforgalom 4391 millió euró bevétele 669 millió euróval, 1462 millió euró kiadása 272 millió euróval haladja meg az előző évi értéket. A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján az idegenforgalmi egyenleg trendje 2000 nyarától folyamatosan növekvő, 200 millió

eurót meghaladó bevételi többletet mutat. Az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások kiadási többlete 505 millió euró volt, ami 90 millió euróval kisebb az előző évben mért értéknél.

Az euróövezet tagváltáinak megszűnése miatt a lakosság a korábban készpénzben tartott külföldi fizetőeszközök egy részét számlára helyezte vagy átváltotta forintra. Az így befizetett illetve átváltott valuta becsült értékét, 30 millió eurót a novemberi, 140 millió eurót a decemberi fizetési mérleg összeállításakor a pénzügyi mérlegben számoltuk el. A tagdevizák átváltása nem jelenik meg a folyó fizetési mérlegben.

A tőkebefektetésekhez kapcsolódó 1681 millió euró nettó jövedelemkiáramlás kismértékben alacsonyabb az előző évi értéknél. Ezen belül a profitjellegű nettó kifizetések 31 millió euróval nőttek, míg az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkidadások 53 millió euróval csökkentek.

A viszonzatlan folyó átutalások 2001. évi 273 millió euró bevételi többlete 24 millió euróval nagyobb a 2000-ben regisztrált értéknél.

A nem adóssággeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 2001-ben 813 millió euró volt. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen befektetések értéke 1083 millió euró Magyarországra és 358 millió euró külföldre irányuló nettó tőkebefektetés mellett alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező éves nettó forgalom 88 millió euró forrásbeáramlást mutatott.

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2000				2001			
	okt.	nov.	dec.	jan-dec.	okt.	nov.	dec.	jan-dec.
1. Áruk, egyenleg	-220	-39	-406	-1916	-249	-207	-314	-2265
1.1. Export	2540	2710	2740	27988	2687	2824	2753	31346
1.2. Import	2760	2749	3146	29904	2936	3031	3067	33611
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	201	43	-164	232	153	69	-37	744
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	240	149	23	1938	238	181	48	2425
2.1.1. Export	680	630	614	6814	792	750	690	8622
2.1.2. Import	440	481	591	4876	554	569	642	6197
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-39	-106	-188	-1706	-85	-112	-85	-1681
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-21	-91	-99	-826	-51	-96	-32	-773
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-18	-14	-88	-883	-36	-17	-55	-914
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	1	-1	0	3	1	1	2	6
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	22	23	9	249	24	15	23	273
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	3	27	-562	-1434	-72	-124	-328	-1248
5. Nem adósságeneráló finanszírozás, egyenleg	-99	-302	23	214	239	123	-335	813
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	27	-270	52	843	310	93	-356	725
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-11	-117	-266	-621	-6	-11	46	-358
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	37	-154	319	1465	316	104	-402	1083
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	-126	-31	-29	-629	-70	30	21	88

*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	243	186	151	2533	266	233	194	2930
bevétel	330	305	279	3722	384	352	302	4391
kiadás	87	120	128	1190	119	120	108	1462

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-191	-168	-163	-188	-213	-204	-199	-188	-173	-196	-214	-206
1.1. Export	2551	2549	2585	2612	2572	2633	2663	2581	2632	2643	2667	2675
1.2. Import	2797	2673	2694	2816	2826	2897	2912	2759	2707	2844	2926	2831
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	223	216	230	233	238	245	262	247	259	249	264	260
bevétel	342	332	345	344	362	372	388	384	382	378	383	373
kiadás	109	117	110	112	125	116	125	131	119	120	123	124
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-63	-41	-31	-17	-34	-63	21	-22	-46	-45	-66	-97
bevétel	320	315	313	340	336	341	417	382	354	376	362	375
kiadás	374	369	366	371	378	387	396	401	405	419	426	434
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-53	-60	-56	-84	-87	-79	-65	-54	-51	-73	-74	-41
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-51	-50	-52	40	-48	-44	-51	-44	-45	-47	-44	-38
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	-1	0	-1	1	1	1	0	0	0	1	1	2
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	35	19	14	27	14	16	26	20	38	23	18	25
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-152	-73	-44	-172	-201	-143	-66	-99	-6	-143	-160	-16

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2000											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szep.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-140	-147	-136	-130	-131	-156	-142	-130	-202	-180	-137	-221
1.1. Export	2021	2060	2164	2212	2312	2339	2344	2492	2453	2534	2546	2596
1.2. Import	2140	2189	2327	2314	2496	2409	2420	2575	2752	2713	2650	2910
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	194	209	187	218	206	208	209	218	221	224	220	214
bevétel	281	307	276	323	303	291	299	313	316	324	338	343
kiadás	95	95	96	97	93	88	92	94	93	103	112	126
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-19	-19	-57	-64	-42	-43	-34	-77	-48	-19	-50	-80
bevétel	235	234	215	214	235	242	241	266	284	336	295	324
kiadás	254	259	267	266	274	276	271	361	353	358	357	370
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-67	-80	-52	-64	-59	-67	-50	-72	-82	-51	-80	-92
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-52	-49	-51	-46	-58	-49	-42	-58	-53	-48	-44	-53
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	1	0	1	-1	0	1	0	0	1	1	-1	0
3. Vizszontatlan folyó átutalások, egyenleg	19	23	30	17	36	28	11	27	9	20	23	11
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-69	-201	-101	-58	-109	-141	-73	-83	-297	-86	-34	-201

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2001. december hónapban az euró átlagos árfolyama 247,65, a dollár átlagos árfolyama 277,01 forint, valamint az euró hó végi árfolyama 246,33, a dollár hó végi árfolyama 279,03 forint volt.

* * * * *

^{a)} Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2001 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A SEATS TRAMO segítségével a 2000. decemberi végleges adatokkal végződő idősorok tulajdonságainak legjobban megfelelő modell-beállításokat az év egészére fixáltuk. A publikált új adatokat ebben a modellben igazítjuk 2001 folyamán. A megjelenő új adatok figyelembevételével a korábbi időszakra vonatkozó szezonálisan kiigazított adatok változnak.
- 2) Az egyenlegekre nézve a publikációkban direkt kiigazítást alkalmazunk, az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.
- 3) A trendadat a szezonálisan kiigazított adatoknak szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi mozgóátlaga. ($y_t = 1/9x_{t-2} + 2/9x_{t-1} + 3/9x_t + 2/9x_{t+1} + 1/9x_{t+2}$)
- 4) A munkajövedelmek időszora nem tartalmaz szezonális hatásokat, ezért a táblázatban az eredeti adatok szerepelnek.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001. júniusától” címen található (www.mnb.hu).

Budapest, 2002. február 18.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY